

It is emphasized on the necessity of forming in the future teacher of elementary school a humanistic professional position based on the philosophical recognition of man as the highest value of being, with respect to the child as a representative and a unique unit of humanity, the creator of the future social life. The clarification of the interpretation of the concept of "humanism" as an interdisciplinary phenomenon has been made. It is noted that by its nature the pedagogical profession is humanistic, as a humanistic oriented teacher has an unconditionally positive attitude towards the student, accepts the child as he is, promotes formation of a person's dignity in every child, strives to provide conditions for its full development as an integral person.

It is generalized that the real origins of humanization of modern education and its humanitarian essence lie in the orientation towards creation of a human image. The leading ideas of humanistic psychology, which have deep roots in the philosophy of existentialism, are analyzed, based on its provisions on the uniqueness of human existence, freedom of choice and responsibility for its implementation, the humanistic principle of psychological approaches to the study of human nature, according to which a person as a subject is the supreme systemic integrity of all its complex and contradictory qualities, mental processes, states and properties, its conscious and unconscious and the innovative ideas of humanistic pedagogy – the recognition of the child as the highest value for the development of the child as a self-development, when the teacher is a "child's self-development servant", and, therefore, must interact with the child on a personal level. The dominant personal qualities of a human-educator are determined. The reference to the positive experience of a centuries-long history of the emergence of a humanistic idea in philosophy, psychology, pedagogy and its non-alternative to the future existence of humanity has led us to conclude that the true professional position of the Teacher should be only deeply humanistic. Perspectives of further scientific research are outlined.

Key words: *humanism, humanistic pedagogy, humanistic professional position, humanistic psychology, future teacher, integral personality.*

УДК 371.386

Оксана Самойленко

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ORCID ID 0000-0002-2305-4111

DOI 10.24139/2312-5993/2019.04/103-116

МООС-ПЛАТФОРМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

З появою глобального інноваційного освітнього середовища інформальна освіта отримала новий імпульс до розвитку, пов'язаний із швидким створенням і поширенням масових відкритих освітніх онлайн-курсів (Massive open online course – MOOC).

Світовий ринок пропонує п'ять основних провайдерів MOOC: Coursera, edX, Udacity, Khan Academy, Codecademy. Огляд пропонованих програм, змістової наповненості, доступності та варіативності MOOC-платформ підтверджує їх ефективність в особистісному та професійному розвитку дорослого. У разі, якщо університети зможуть забезпечити валідацію результатів інформальної освіти дорослих за допомогою MOOC-платформ, стане можливим отримання вищої освіти онлайн як на рівні бакалаврату, так і магістратури.

Ключові слова: *інформальна освіта дорослих, відкриті освітні ресурси, масові відкриті освітні онлайн-курси, MOOC, Coursera, edX, Udacity, Khan Academy, Codecademy.*

Постановка проблеми. З розвитком Інтернету інформальна освіта дорослих зазнала потужного розвитку. Вона постала дієвим інструментом самоосвіти особистості, підвищенням її професійного та загальнокультурного рівня. Проте, у глобальній мережі більшість інформації не структурована за змістом, тому освітній процес теж не має ніякої структури. Виникає проблема – в Інтернеті дорослий проводить багато часу, але не отримує потрібної йому адекватної інформації. Тому з'явилася потреба у структуруванні інформації за допомогою навчальних MOOC-платформ – глобального інноваційного освітнього середовища інформальної освіти, де онлайн простір постає механізмом саморозвитку людини.

Аналіз актуальних досліджень. Фундаментальні теоретичні дослідження інформальної освіти у вітчизняній педагогічній науці відсутні, що можна пояснити труднощами вивчення й вимірювання даного виду освіти. Певною мірою ця проблема представлена в наукових розвідках стосовно формування професійної компетентності фахівця в умовах інтеграції неформальної та інформальної освіти О. Жихорської, В. Лугового, Т. Кристопчук, Л. Халецької, О. Щербини; порівняння зарубіжного та вітчизняного досвіду організації неперервної освіти та освіти дорослих І. Жукевич, О. Мартиросян, В. Міщенко, Л. Ніколенко, Л. Сігаєвої, О. Сергєєвої, О. Чугай та ін. Указані автори вважають, що саме інформальна освіта може ефективно вирішувати завдання формування життєвих установок людини, заповнення дефіциту її професійної компетентності. Проте, комплексне дослідження глобального інноваційного освітнього середовища інформальної освіти у вітчизняній педагогічній науці відсутнє.

Мета презентованої статті: здійснити огляд можливостей глобального інноваційного освітнього середовища – MOOC-платформ у розвитку інформальної освіти дорослих. Для цього використано **методи** компаративного аналізу існуючих MOOC-платформ Coursera, edX, Udacity, Khan Academy, Codecademy; аналізу статистичних даних щодо використання онлайн-курсів у навчанні дорослих.

Виклад основного матеріалу. Інформальна освіта – це ідеальна форма неперервної освіти як процесу постійної трансформації індивідуального особистісного досвіду дорослого. При цьому глобальне інформальне освітнє середовище має спиратися не тільки на знання педагогіки, а й на загальнолюдську і духовну культуру: наявність соціально-культурних, моральних, естетичних та інших складових в індивідуальній свідомості

людини, які виникають у результаті навчання і призводять до її виразних особистісних змін, прямо впливають на підвищення якості її життя. У соціальному плані ці зміни набагато важливіші, ніж отриманні знання. Саме ці структурно-особистісні новоутворення дозволяють людині у процесі інформального навчання глибоко переосмислити власні ціннісні і смислові орієнтації, ключові позиції і погляди на життя.

Онлайн середовище посилює громадянську активність, сприяє новій системі людських відносин, призводить до зміни мотивів та стереотипів поведінки. У цьому процесі важлива не інформаційна технологія сама по собі, а те, наскільки її використання послуговує досягненню власне освітніх цілей. Глобальне інноваційне освітнє середовище повинне забезпечити просування до ідеалу вільного, здатного до саморозвитку, громадянського суспільства:

– це нова освітня модель, актуальна в період кризи світогляду й моральності. Вона дозволяє системно управляти інформальною освітою дорослого і може функціонувати в будь-якій соціально-політичній системі, лише поліпшуючи її властивості;

– це новий підхід в освіті, відповідь на реальний запит життя. Глобальне інноваційне освітнє середовище використовує нові можливості синергетичної взаємодії соціальних та ІТ-технологій, що кардинально змінює підхід до інформальної інституції. У глобальному інноваційному освітньому середовищі провідною функцією освіти визнається соціальна.

Основними характеристиками глобального інноваційного освітнього середовища, за Л. Єфімовою (Єфимова, 2004), є:

1) багатостороннє навчання: підтримка соціальними мережами обміну ідеями, допомога в пошуку однодумців. Завдяки соціальним мережам спрощується процес установа зв'язків між користувачами, що мають схожі інтереси, різновекторні думки та погляди;

2) самоорганізація та спільність навчання: завдяки інструментарію соціальних мереж створюється персональне освітнє середовище для навчання користувачів. У той самий час відсутній єдиний стиль навчання, немає єдиного потоку, але при цьому учні мають можливість зворотного зв'язку, завдяки якій досягаються особисті цілі навчання і розвиваються власні ідеї;

3) розподілене цифрове навчання: можливість навчатися за допомогою експертів, через читання блогів, форумів та ін. Одночасно є можливість активної участі в обговоренні незалежно від тематичних і географічних кордонів;

4) підтримка формування навчальних метанавичок: інструменти глобального інноваційного освітнього середовища дозволяють розвивати навички вчитися. Через публікацію власних роздумів та ідей вони стають доступними для аналізу, оцінки й подальшого розвитку, таким чином набуваються і вдосконалюються навички самоаналізу і самопостереження;

5) підтримка рефлексивного письма за допомогою використання простих, але в той самий час надійних і ефективних стандартів кодування, які дають можливість моделювати потоки змісту, процедури моніторингу і зворотний зв'язок.

З розвитком глобального інноваційного освітнього середовища інформальна освіта дорослих отримала новий імпульс до розвитку, пов'язаний із швидким створенням і поширенням контенту (змісту). Завдяки інформаційним технологіям істотно скоротився шлях від автора інформації до її споживача. Традиційні джерела знання – книги, конференції, журнали тощо вимагають значного часу, щоб інформація дійшла до кінцевого користувача. Глобальне інноваційне освітнє середовище створює знання негайно, у режимі реального часу. Даний вид контенту називають відкритим освітнім ресурсом (ВОР).

Володіючи необмеженим поширенням і доступністю технології, ВОР має значний потенціал для створення спільноти користувачів, які використовують, діляться й постійно доповнюють відкриті освітні ресурси інформацією, удосконалюючи тим самим зміст освіти (Benkler, 2005). Даний процес двосторонньо спрямований: створення інформаційно-насиченого контенту дозволяє підтримувати ВОР в актуальному стані і створювати нові відкриті освітні ресурси (Petrides & Jimes, 2008). Перевага ВОР як джерела змісту освіти полягає в тому, що спільні тимчасові робочі групи (ad-hoc групи), які беруть участь у регулярному і змістовому насиченні ВОР, ефективніше, ніж окремі самотньо працюючі автори. Крім того, ВОР можуть містити особисті рекомендації, відображають ціннісні орієнтації та практичний досвід авторів. У цьому відношенні відкриті освітні ресурси соціальні і сприяють розвиткові освіти дорослих і перетворюються вже на масові відкриті онлайн-курси (Massive open online course – MOOC).

Відкриті інтернет-джерела анонсують, що MOOC дозволяють пройти навчання у викладачів провідних світових університетів – людей, які мають вагу в академічному світі, влитися в мультинаціональну студентську групу (на дискус-форумах), отримати документ, що підтверджує успішне проходження всього курсу. Найбільші онлайн-платформи викладають відеоматеріали та проводять оцінювання отриманих знань. Різниця в тому,

які саме курси пропонуються, хто і як їх читає (Популярні платформи онлайн-курсів (МООС)).

У країнах Європейського Союзу навчання за допомогою МООС-платформ є провідною формою отримання знань, умінь та навичок у системі інформальної освіти дорослих. Значної популярності МООС набули останні 5 років: 2014 рік вважається роком, коли МООС змінили світ (На Т., 2014). Це пов'язано зі стрімким зростанням кількості студентів, які пройшли онлайн-курси в різних країнах світу. За даними звіту «By The Numbers: MOOCs in 2018», у 2018 році зареєструвалося 20 мільйонів нових користувачів (By The Numbers: MOOCs in 2018). Для порівняння, у 2016 – 2017 рр. ця цифра склала 23 млн. осіб.

Протягом 2018 року понад 900 університетів по всьому світу запустили сумарно 11,4 тисячі онлайн-курсів, слухачами яких стали 101 млн. студентів. Кількість доступних онлайн-курсів стрімко зростає, проте останні роки спостерігаємо таку тенденцію: онлайн-курси стають коротшими, а їх розклад більш гнучким. Кількість слухачів збільшується не так швидко, тому кожен курс отримує все менше користувачів (рис. 1).

П'ятірку найпопулярніших онлайн-курсів складають (рис. 2): Coursera, edX, Udacity, Khan Academy, Codecademy. Розглянемо детальніше кожного з провайдерів МООС.

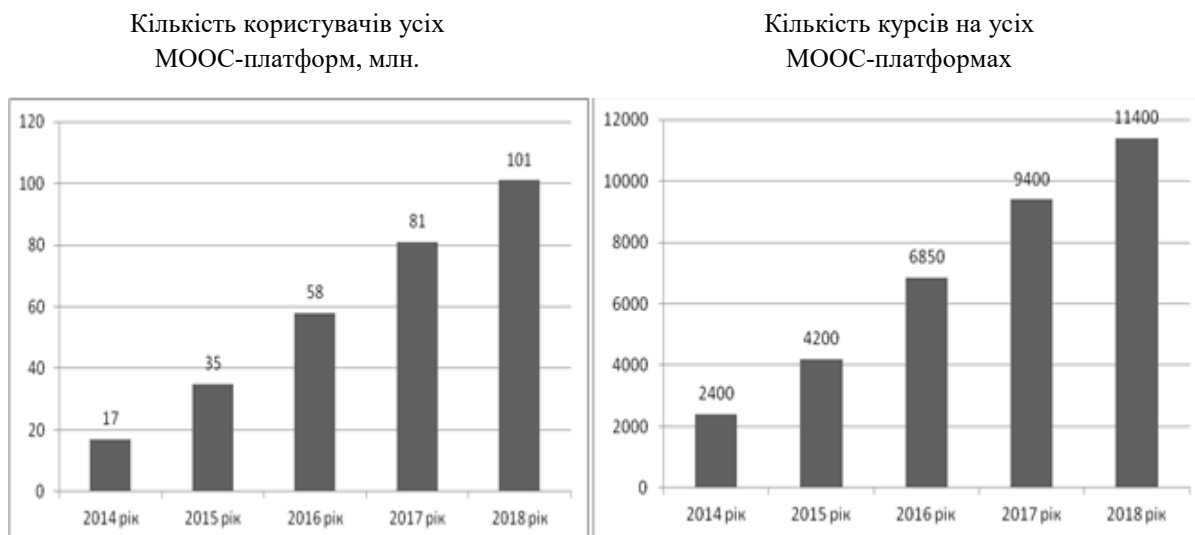

Рис. 1. Кількість користувачів та курсів усіх платформ МООС (Популярні платформи онлайн-курсів (МООС))

Coursera – масштабна (www.coursera.org)

Онлайн-платформа «Coursera» почала роботу у 2012 році, у цьому ж році в розділі «Освіта» рейтингу веб-сайтів журналу «Time» Coursera посіла перше місце. Лідируючу позицію платформа забезпечила багато в

чому завдяки динаміці розвитку: список організацій-партнерів постійно розширюється, кількість курсів, а з ними і студентів зростає. З Coursera співпрацюють не тільки освітні установи США (Стенфорд, Принстон, Каліфорнійський, Колумбійський університети), університети окремих штатів (Теннессі, Нью-Йорк, Небраска), а й провідні культурні організації (наприклад, Музей природознавства США).

Студентам на вибір пропонується більше 450 курсів із різних дисциплін, включаючи біологію, математику, економіку та фінанси, машинобудування, медицину, право, мистецтво – усього 25 категорій (курс інформатики поділений на чотири підкатегорії). Навчання переважно ведеться англійською мовою, але багато лекцій супроводжуються субтитрами іспанською, французькою, рідше російською.

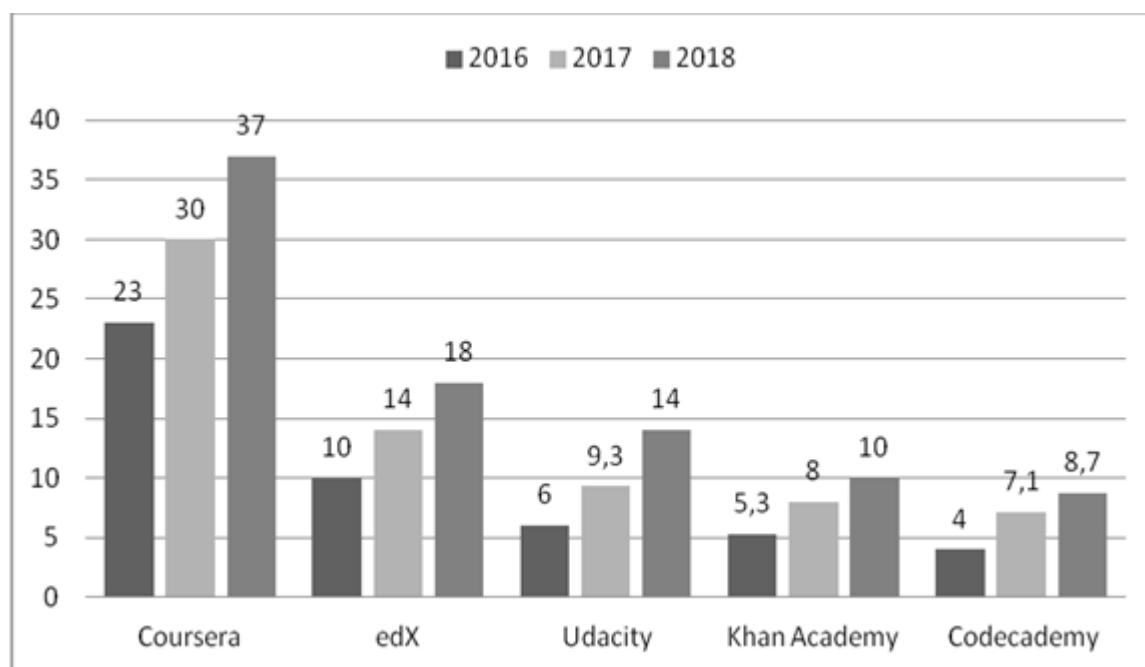

Рис. 2. Кількість користувачів MOOC-платформ, млн. (Популярні платформи онлайн-курсів (MOOC))

Тривалість курсу – від 4-х до 11-ти тижнів. Кожний з них ділиться на кілька модулів, у ході вивчення яких студенти повинні проходити тестування. Перевірочні запитання зустрічаються й у самих відеоматеріалах: лекція може перериватись тестовим завданням, відповіді на яке повинні давати студенти. Для кожного «зрізу знань» установлені жорсткі строки, за недотримання яких слухачі втрачають бали.

Перед початком курсу можна подивитися детальну інформацію про лектора, ознайомитися з рекомендованою літературою (матеріали доступні в режимі онлайн). Це дозволяє зробити вибір більш усвідомлено.

Відразу після реєстрації студент отримує безкоштовний доступ до всіх онлайн-курсів. Там само можна подивитися розклад – анонс курсів, які розпочнуться найближчим часом, або записатися на заняття, більш віддалені в часі (повідомлення про початок лекцій приходить на електронну пошту).

Після закінчення курсів успішним студентам видається сертифікат. Завдяки платній опції Signature Track (ідентифікації) сертифікати Coursera мають високе визнання.

EdX – професійна (www.edx.org)

EdX – спільний проект Гарвардського університету та МТІ, що пропонує пройти онлайн-навчання за такими напрямками: комп'ютерні технології, хімія, математика, етика, музика, статистика, література (усього 24 напрями). Онлайн-курси повторюють реальні лекції, які читаються в Гарварді, університеті Корнуелла, Федеральній політехнічній школі Лозанни, Гонконгському, Кіотському, Пекінському університетах, тому ті, хто навчається, повинні мати відповідні базові знання. Деякі курси зараховуються в академічні години та можуть урахуватися при розгляді заявки на отримання стипендії в університетах-партнерах.

Курси на edX діляться на модулі. У ході вивчення студентам даються домашні завдання (результати виконання робіт зараховуються до загального бала). Для контролю знань проводяться іспити (один курс може містити кілька іспитів, кожний із яких також впливає на кінцеву оцінку). Успішні студенти після закінчення курсу отримують сертифікат.

На допомогу студентам до кожного курсу додаються онлайн-підручники, дається можливість обговорювати матеріали та завдання на форумі. Швидкість відеолекцій можна регулювати (при незадовільному рівні англійської можна уповільнити темп мови і зрозуміти, що каже лектор).

Прогрес й отримані бали можна відслідковувати у спеціальному розділі сайту.

XuetangX – перша і найбільша платформу MOOC у Китаї (www.xuetangx.com)

За даними NYTimes (XuetangX: A Look at China's First and Biggest MOOC Platform, 2018), XuetangX – один з п'яти провайдерів MOOC у світі (~ 5 млн. зареєстрованих слухачів та 6,2 млн. учасників), перша китайська платформа MOOC, яка почала роботу 10 жовтня 2013 року. Ініційована Університетом Цінхуа і платформою Науково-дослідного центру для Інтернет-освіти МНС (www.rcoe.edu.cn), а також для спілкування та застосування досліджень у сфері онлайн-освіти.

XuetangX управляється інформаційними технологіями MOOC-CN (Beijing) Co, Ltd. та інвестується компанією Tsinghua Holdings Co, Ltd. Xuetang означає школу, або місце для навчання. Tsinghua Xuetang – частина університету Цінхуа, створена далекого 1916 р. Назву «Xuetang» Tsinghua використовує на означення рівня якості курсів і освітніх ресурсів, який надається XuetangX як в університеті Цінхуа.

На платформі XuetangX пропонуються близько 400 курсів. 133 курси Цінхуа є унікальними курсами Xuetang. Близько 30 курсів мають ліцензію від edX та розміщені на сайті XuetangX. Загальна кількість накопичених навчальних курсів становить 24 тис.

Пошукова система курсу та система рекомендацій до курсу мають досить високу результативність. Дані навчання користувачів представлені в різних площинах для того, щоб викладач міг відслідковувати роботу студентів і надавати рекомендації; самі користувачі могли обмінюватися досвідом навчання. Зміст XuetangX складає в основному відеоконтент Xuetangxsay – короткі відеоролики, орієнтовані на конкретні знання або теми, мета яких надихнути користувача до навчання та підвищити рівень їх активності. Університети-партнери Xuetang отримують звіти про проходження онлайн-навчання студентами і можуть їх зараховувати як результат навчання в закладі вищої освіти.

FutureLearn (<https://www.futurelearn.com>) – освітня платформа, яка повністю належить Відкритому університету в Мілтон-Кейнсі (Англія, 2012). Мета створення – надати університетам Великої Британії автентичну платформу для онлайн-освіти. Партнерами FutureLearn виступають 12 університетів: Відкритий університет, Бірмінгемський університет, Бристольський університет, Університет Кардіффа, Університет Східної Англії, Університет Ексетера, Королівський коледж у Лондоні, Університет Ланкастера, Університет Лідса, Університет Саутгемптона, Університет Сент-Ендрюса, Університет Уорвіка.

За даними Financial Times, FutureLearn стала першою платформою (2016), яка дозволила студентам отримувати кредити на здобуття вищого ступеня освіти університету Великої Британії з планшетів і смартфонів.

Курси FutureLearn охоплюють широке коло тем: «Web-наука: як веб змінює світ» (University of Southampton), «Вступ до екосистем» (The Open University), «Покращення вашого іміджу: стоматологічна фотографія на практиці», «Причини війни» (King's College London), «Відкриття бозону Хіггса» (Університет Единбурга), «Відкрийте стоматологію» (Університет Шеффілда), «Мусульмани у Великій Британії: зміни та виклики» (Cardiff University),

«Початок програмування: побудуйте свою першу мобільну гру» (University of Reading) і «Англія за часів короля Річарда III» (University of Leicester).

Udacity – спеціалізована (www.udacity.com)

Платформа Udacity – приватна розробка, орієнтована скоріше на вивчення матеріалів ІТ-тематики (інформатика, програмування). Створила її група вчених на чолі із Себастьяном Труном, інженером Google, яка займається робототехнікою.

Кількість напрямів і курсів цієї платформи невелика. В окремі розділи виділені матеріали з математики, бізнесу, дизайну, інших наук (фізика, біологія). Усього Udacity пропонує близько трьох десятків курсів.

Курси діляться за рівнем складності: новачок, досвідчений, профі. На першому рівні пропонується введення в певну науку. Подальші ж мають швидше прикладний характер. Школярі за допомогою Udacity можуть заробити кредити для коледжу, студенти – розширити знання з певної проблематики, професіонали – наблизити наявні навички до сучасних тенденцій.

Відеоряд складається зі слайдів, схем, формул (лектор залишається за кадром). Навчання ведеться англійською, до деяких курсів є субтитри на інших мовах. Дивитися лекції можна в будь-який час («дедлайни» при проходженні навчання відсутні). У ході навчання студентам пропонуються вікторини та тести, що дозволяють перевірити отримані знання. Про успішне закінчення курсів свідчить сертифікат. PDF-файл висилається на пошту безкоштовно, але можна отримати «живий» документ, склавши іспити в одному з центрів сертифікації. Деякі роботодавці розглядають такий диплом.

За допомогою Udacity можна отримати роботу. Інформація про учнів (за згодою) передається роботодавцям, які уклали договір з компанією. На даний момент платформа співпрацює з корпорацією «Google», фінансовим гігантом «Bank of America», соціальною мережею Facebook та іншими компаніями.

Canvas Network – демократична (www.canvas.net)

Проект Canvas Network відрізняється великою різноманітністю курсів, які проводять абсолютно різні за рівнем підготовки та напрямом діяльності люди: доктори наук, менеджери, письменники. Курси не мають єдиного підходу до викладання. Матеріал можуть пояснювати виключно в коротких відеолекціях, доповнювати можливістю обговорювати прослухане на форумі з викладачем та іншими студентами, сертифікат по закінченню курсу можуть видавати чи ні. Особливості конкретного курсу містяться в описі. Крім вищевикладеної інформації в анонсах можна дізнатися, для кого розроблена

конкретна програма (доступна для всіх, орієнтована виключно на професіоналів у тій чи іншій галузі). Курси можуть мати вікове обмеження.

Canvas Network пропонує безкоштовні, умовно безкоштовні та платні курси. Умовно безкоштовні передбачають придбання додаткових навчальних матеріалів (посібників, літератури), платні дозволяють заробити кредити в системі безперервної освіти (актуально для професій, де необхідно постійно підтверджувати свою кваліфікацію – учителів, архітекторів, медичних працівників тощо).

Курси тривають 2–3 тижні, анонсуються за місяць і раніше, що дозволяє бажаючим попередньо записатися на них. Оскільки кількість місць на курс обмежена, краще реєструватись якомога раніше.

Udemy – різноманітна (www.udemy.com)

Сайт MOOC платформи «Udemy» має російськомовну версію, що робить навігацію по порталі максимально комфортною. Освітні проекти розподілені на 16 категорій, серед яких є комп'ютерні, гуманітарні дисципліни, а також хобі та рукоділля, мистецтво та фотозйомка.

Курси Udemy читають інструктори, які мають практичний досвід у бізнесі, менеджменті, фінансах, технологіях. Один із найпопулярніших курсів розроблений Джеком Уелчем, генеральним директором General Electric, топ-менеджером із колосальним управлінським досвідом.

Усі матеріали на сайті платні, вартість може варіюватися від 10 до 500 доларів. Отримати знижку можна, скориставшись купоном.

Після закінчення курсів студенти отримують сертифікат. Деякі курси пропонують унікальну можливість підтвердити свої знання у спеціальному центрі й отримати сертифікат, завірений великими компаніями – Cisco Systems, Microsoft Corporation, Financial Industry Regulatory Authority та іншими.

Компанії та професіонали можуть створювати і продавати на платформі «Udemy» власні курси (середній заробіток лектора може становити близько \$7000 на рік).

Khan Academy – інтерактивна (www.khanacademy.org)

Khan Academy – «відкрита» онлайн-платформа, це означає, що для початку занять не потрібна реєстрація безпосередньо на ресурсі, вистачить облікового запису Google або Facebook. На сайті представлені короткі (5–15 хвилин) відеоуроки з різних дисциплін. У роликах у доступній формі (швидше навіть в ігровій) пояснюються матеріали з біології, фізики, алгебри, економіки, астрономії. Існує можливість не просто прослухати матеріал, а і пройти тести для закріплення отриманих

знань. Відео дозволяє вивчити будь-яку дисципліну з самих азів. Уроки проводяться англійською, але доповнюються субтитрами багатьма мовами. Існує русифікована версія «Академії», що постійно поповнюється перекладеними матеріалами.

Оскільки починався розвиток порталу з уроків математики, то саме цієї науки торкнулося нововведення – інтерактивна панель. Вона діє як тьютор (наставник), підбираючи ті матеріали, які допоможуть розібратись у питаннях, що цікавлять.

Khan Academy швидше ресурс для школярів або викладачів, які прагнуть реалізувати ідею інтерактивного навчання у власному класі. Час навчання, пройдені теми, кількість правильних відповідей заносяться у статистичні документи. Це робить портал надзвичайно популярним серед шкіл (учитель може подивитися, скільки той чи інший учень приділив уваги конкретній темі).

У таблиці 2 представлена загальна інформація про провайдерів MOOC щодо кількості слухачів/курсів та вартості навчання.

Таблиця 2

**Загальна характеристика провайдерів MOOC
(за даними онлайн-платформ)**

Постачальник	Кількість студентів, млн. чол. *	Кількість курсів	Вартість курсу
Coursera	22	3100	безкоштовно, сертифікат \$ 49
edX	< 1	2200	безкоштовно або сертифікат і кредити на навчання – залежно від курсу та університету
Udacity	2	72	безкоштовно за обмежений доступ, \$150 на місяць за розширений доступ
XueatangX	6,2	1400	безкоштовно за обмежений доступ
FutureLearn		1 000	
Khan Academy	1,2	4300 (відео)	безкоштовно
Codecademy	24	556	безкоштовно

*включає усіх слухачів, які почали курс, навіть якщо вони ніколи не завершили його

Провайдери MOOC пропонують близько 630 спеціалізацій 10 різних типів. Абсолютна більшість з них належить Coursera та edX. Лише у 2018 році запустили більше 120 нових спеціалізацій. Щодо розподілу курсів за предметами, то 40 % з них – це бізнес і технології (рис. 3).

Давал Ша, виконавчий директор Class Central, оголосив про другу хвилю хайпу онлайн-курсів (На Т., 2018). Тому у 2018 році Coursera, edX, FutureLearn і XuetangX запустили нову програму «Онлайн-диплом», пройшовши яку можна отримати магістерський або бакалаврський ступінь. Кількість програм з дипломами сягає 47 (для порівняння у 2017 році їх було всього 15).

За даними edX, станом на 2017 р. понад 14 млн. слухачів було зараховано на навчання на різні курси. Лише 28 % з них надходять з США, 13 % – з Індії, далі йдуть Велика Британія, Бразилія, Канада та Іспанія. Типовим студентом edX є 26-річний чоловік, який досяг освіти 1-го рівня. 29 % усіх студентів – жінки. 50 % студентів виходять з курсу на перший або другий тиждень навчання (Schworm, 2014).

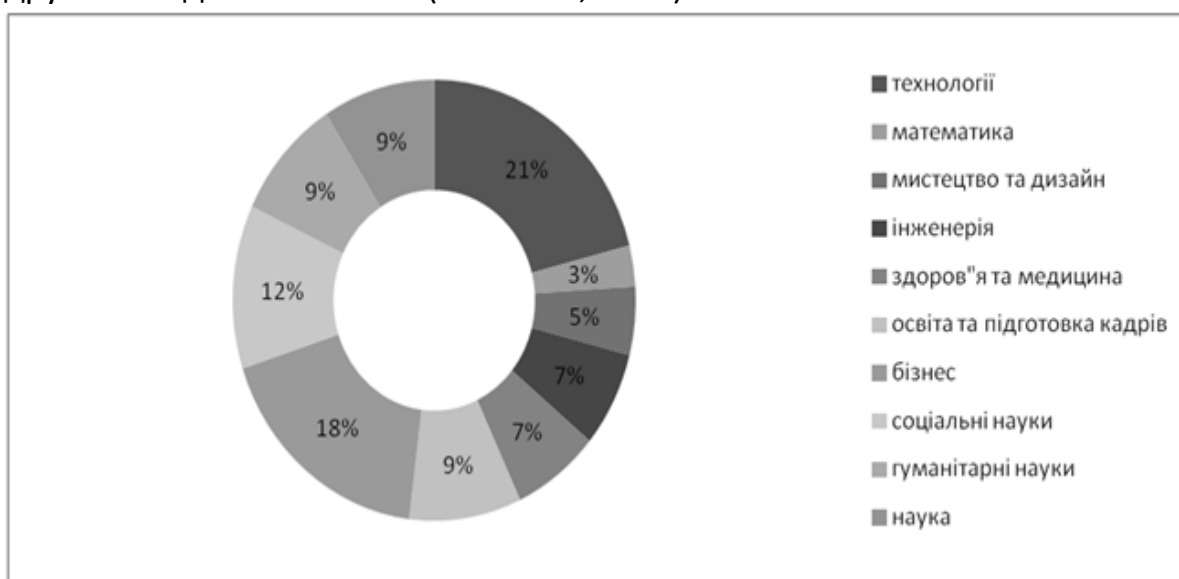

Рис. 3. Розподіл MOOC за предметами (за даними онлайн-платформ)

Таким чином, до основних переваг навчання засобами MOOC-платформ відносимо великий вибір курсів, гнучкість, доступність, переважно – безоплатність. Недоліками вважаємо низький відсоток слухачів, які проходять повний курс навчання (близько 10 %), відсутність єдиного механізму визнання результатів інформального навчання засобами MOOC-платформ у більшості країн Європейського Союзу.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, огляд пропонованих програм, змістової наповненості, доступності та варіативності MOOC-платформ підтверджує їх ефективність в особистісному та професійному розвитку дорослого. Резерви глобального інноваційного освітнього середовища MOOC-платформ створюють можливості університетам переглянути спектр пропонованих освітніх послуг. У разі, якщо університети зможуть забезпечити валідацію результатів інформальної

освіти дорослих за допомогою MOOC-платформ, стане можливим отримання вищої освіти онлайн як на рівні бакалаврату, так і магістратури.

До перспектив подальших наукових розвідок відносимо огляд вітчизняних MOOC-платформ та визначення їх можливостей у інформальній освіті дорослих.

ЛІТЕРАТУРА

- Benkler, Y. (2005). *Common wisdom: Peer production of educational materials*. Utah: COSL Press, Utah State University. Retrieved from: http://www.benkler.org/Common_Wisdom.pdf (date of request: 28.03.2015).
- By *The Numbers: MOOCs in 2018*. Retrieved from: <https://www.class-central.com/report/mooc-stats-2018/> (date of request 03.03.2019).
- Efimova, L. (2004). Discovering the iceberg of knowledge work: a weblog case. *Proceedings of Fifth European Conference on Organizational Knowledge, Learning and Capabilities (OKLC04)*, Innsbruck, 2-3 April 2004.
- Ha, T. H. (2014). *MOOCs by numbers: Where are we now?* Retrieved from: <http://ideas.ted.com/moocs-by-the-numbers-where-are-we-now/> (date of request 03.03.2019).
- Petrides, L., & Jimes, C. (2008). Travel well open educational resources: A presentation of ongoing research. *Powerpoint presentation at iSummit*. Sapporo, Japan.
- XuetangX: A Look at China's First and Biggest MOOC Platform*. Retrieved from: <https://www.class-central.com/report/xuetangx/> (date of request 03.03.2019).
- Популярні платформи онлайн-курсів (MOOC)*. Popular online course platforms. Retrieved from: http://osvita.ua/abroad/higher_school/distance-learning/37601/ (date of request 03.03.2019)

РЕЗЮМЕ

Самойленко Оксана. MOOC-платформи як інструмент інформального образования взрослых.

С возникновением глобальной инновационной образовательной среды информальное образование получило новый импульс к развитию, связанный с быстрым созданием и распространением массовых открытых образовательных онлайн-курсов (*Massive open online course – MOOC*).

Мировой рынок предлагает пять основных провайдеров MOOC: Coursera, edX, Udacity, Khan Academy, Codecademy. Обзор предлагаемых программ, содержательной наполненности, доступности и вариативности MOOC-платформ подтверждает их эффективность в личностном и профессиональном развитии взрослого. В случае, если университеты смогут обеспечить валидизацию результатов информального образования взрослых с помощью MOOC-платформ, станет возможным получение высшего образования онлайн как на уровне бакалаврата, так и магистратуры.

Ключевые слова: информальное образование взрослых, открытые образовательные ресурсы, массовые открытые образовательные онлайн-курсы, MOOC, Coursera, edX, Udacity, Khan Academy, Codecademy.

SUMMARY

Samoilenko Oksana. MOOC platforms as a tool for adult education.

With the advent of a global innovative educational environment, informal education has gained a new impetus for the development of the rapid creation and dissemination of massive open online courses (MOOCs). The proposed article provides an overview of the main MOOCs, training programs and conditions, content coverage of courses and accessibility for students.

The results of the study found out that the MOOC allows you to study the teaching staff of leading world universities and get a certificate that confirms successful completion of the entire course. The world's educational services market offers five major MOOCs: Coursera, edX, Udacity, Khan Academy, Codecademy.

In the European Union, learning through MOOC platforms is a leading form of learning, skills and knowledge in the adult education system. The MOOC has gained significant popularity over the past 5 years (2014 is the year the online courses are launched). Over 2018, more than 900 universities around the world launched a total of 11,4 thousand online courses with 101 million students. Providers of the MOOC offer about 630 specializations of 10 different types. The vast majority of them belong to Coursera and edX. As for the distribution of courses on subjects, then 40 % of them are business and technology.

The main advantages of training through MOOC-platforms include a wide range of courses, flexibility, availability, mainly – free of charge. We consider the disadvantages a low percentage of students who complete a full-time study (about 10 %), lack of a single mechanism for recognizing the results of informal learning by means of MOOCs-platforms in most European Union countries.

Reserves of the global innovative educational environment of the MOOC-platforms create opportunities for universities to review the range of educational services offered. So, in 2018, Coursera, edX, FutureLearn and XuetangX launched a new online degree program, which can be followed by a master's or bachelor's degree. In the event that universities can ensure the validation of the results of adult informal education with the help of the MOOC-platforms, it will become possible to receive higher education online in both the baccalaureate and magistracy level.

Key words: *adult education, open educational resources, mass open educational online courses, MOOC, Coursera, edX, Udacity, Khan Academy, Codecademy.*

УДК 378.147:811.111

Ірина Сімкова

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

ORCID ID 0000-0002-0410-5454

DOI 10.24139/2312-5993/2019.04/116-127

РОЛЬ АВТЕНТИЧНИХ НАВЧАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

У статті розглянуто вплив автентичних навчально-інформаційних ресурсів на процес формування професійної компетентності майбутніх перекладачів. Наведено види та визначення навчально-інформаційних ресурсів (інформаційно-освітні ресурси, інформаційно-методичні ресурси та навчально-дослідні ресурси).